

REZULTATI ISTRAŽIVANJA O IZBORU STUDIJA MEĐU MURANTIMA, maj 2010.



1. O istraživanju
2. Osnovne karakteristike uzorka
3. Rezultati istraživanja
 - Razlozi za upis na studije
 - Oblast studija
 - Gde studirati
 - Izbor: fakultet ili visoka škola?
 - Privatni ili državni
 - Kvalitet studija
 - Profesionalna orientacija
 - Priprema za prijemni
4. Rezime

1. O istraživanju

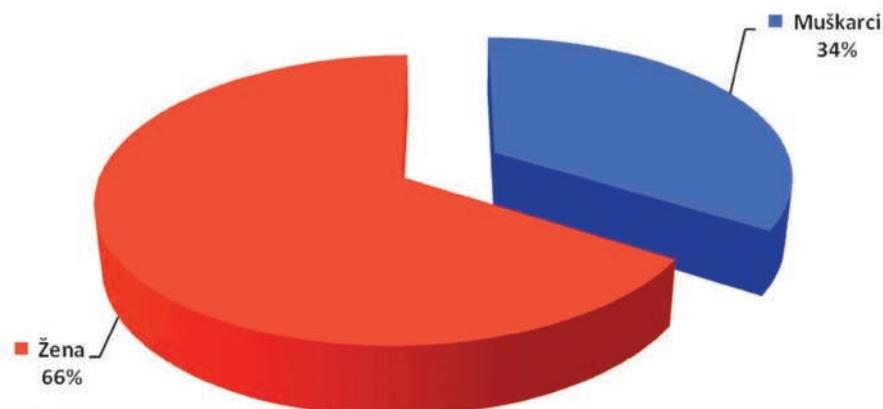
Istraživanje o izboru studija među maturantima osmišljeno je i realizovano od strane sajta prijemni.infostud.com, specijalizovanog veb sajta posvećenog upisu na fakultete i visoke škole.

Cilj istraživanja je da se ispitaju stavovi maturanata – učenika četvrtih razreda srednjih škola u Srbiji o izboru studija (zašto nastavljaju obrazovanje, šta i gde će studirati, koji su im najvažniji kriterijumi prilikom izbora studija, kako se pripremaju za upis...). Anketno istraživanje je sprovedeno tokom 45 dana u martu i aprilu 2010. putem veb sajta www.prijemni.infostud.com a obaveštenje o mogućnosti učešća u anketi je poslato na adrese preko 300 četvorogodišnjih srednjih škola u Srbiji.

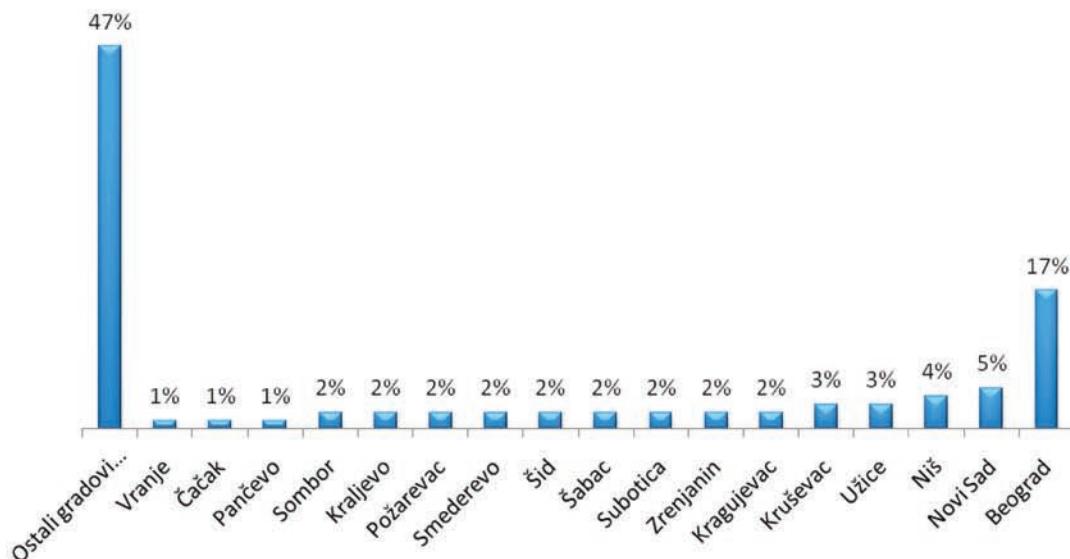
U ispitivanju je učestvovalo 2192 maturanta tj. učenika četvrtih razreda, koji su anketu popunjavali on-line, odnosno putem Interneta, bilo od svoje kuće i/ili u školi, te treba imati u vidu da uzorak ispitanika u ovom slučaju čine samo maturanti koji koriste Internet.

2. Osnovne karakteristike uzorka

Ispitanici po polnoj strukturi

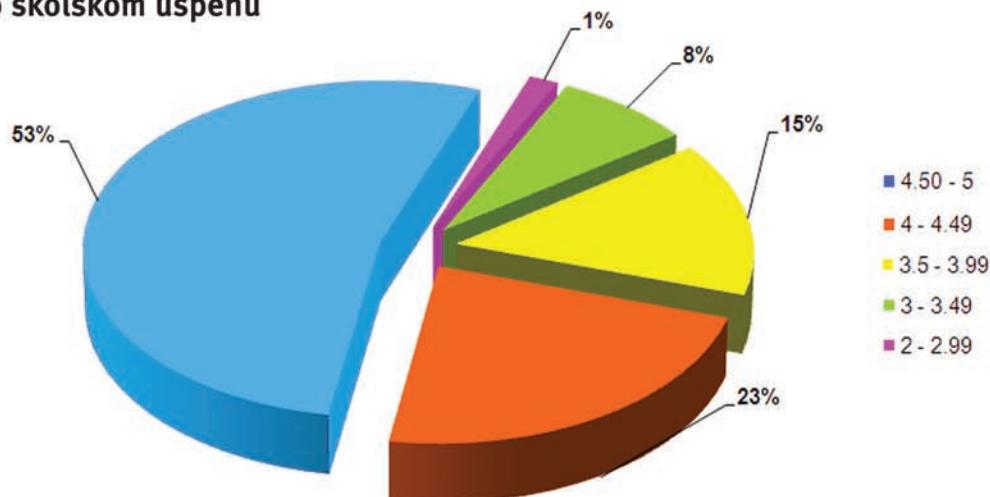


Ispitanici po gradovima



Od ukupno 2192 ispitanika najveći broj dolazi iz Beograda, njih 17%, iz Novog Sada 5%, zatim iz Niša 4%. U anketi su učestvovali maturanti iz 174 mesta u Srbiji (prošle godine 105).

Ispitanici po školskom uspehu



Učesnike ankete smo i ove godine pitali koji im je bio prosek na kraju trećeg razreda srednje škole. Najveći broj ispitanika, 53% su rekli da su odlični učenici. Za njima slede oni sa prosekom između 4.0 i 4.49 kojih ima 23%. Broj anketiranih sa prosekom ispod 3.0 je ukupno tek 1%. U odnosu na prošlu godinu, ove godine se može zaključiti, da se prosek ispitanika „pomerio na slabije“, smanjio se broj onih sa odličnim prosekom, nešto je više vrlodobrih.

3. Rezultati istraživanja

Razlozi za upis na studije



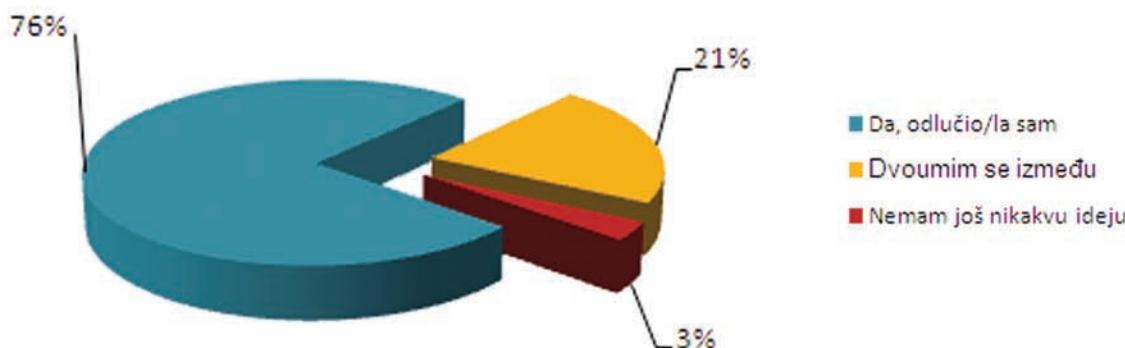
Istraživajući razloge zbog kojih maturanti planiraju da nastave svoje obrazovanje, 78% (prošle godine 84%) ispitanika je izjavilo da žele da steknu više znanja u oblasti koja ih interesuje, a 60% ispitanika smatra da je sa diplomom lakše naći posao i to se pokazuje kao daleko najbitniji razlozi.

O šansama koje im diploma pruža u inostranstvu razmišlja nešto manje od trećine maturanata, dok 11% ispitanika upisuje studije jer im porodica to od njih očekuje. 10% ispitanika upisuje studije iz razloga što ne znaju šta drugo da rade posle srednje škole, dok je 8% navelo razlog da ne žele da se zaposle odmah, već bi radije studirali, a samo 1% maturanata se odlučuje za studije da bi odložili obavezno služenje vojnog roka.

Na ovo pitanje, ispitanici su mogli da daju više od jednog odgovora tj. odaberu više razloga koji su za njih odgovarajući.

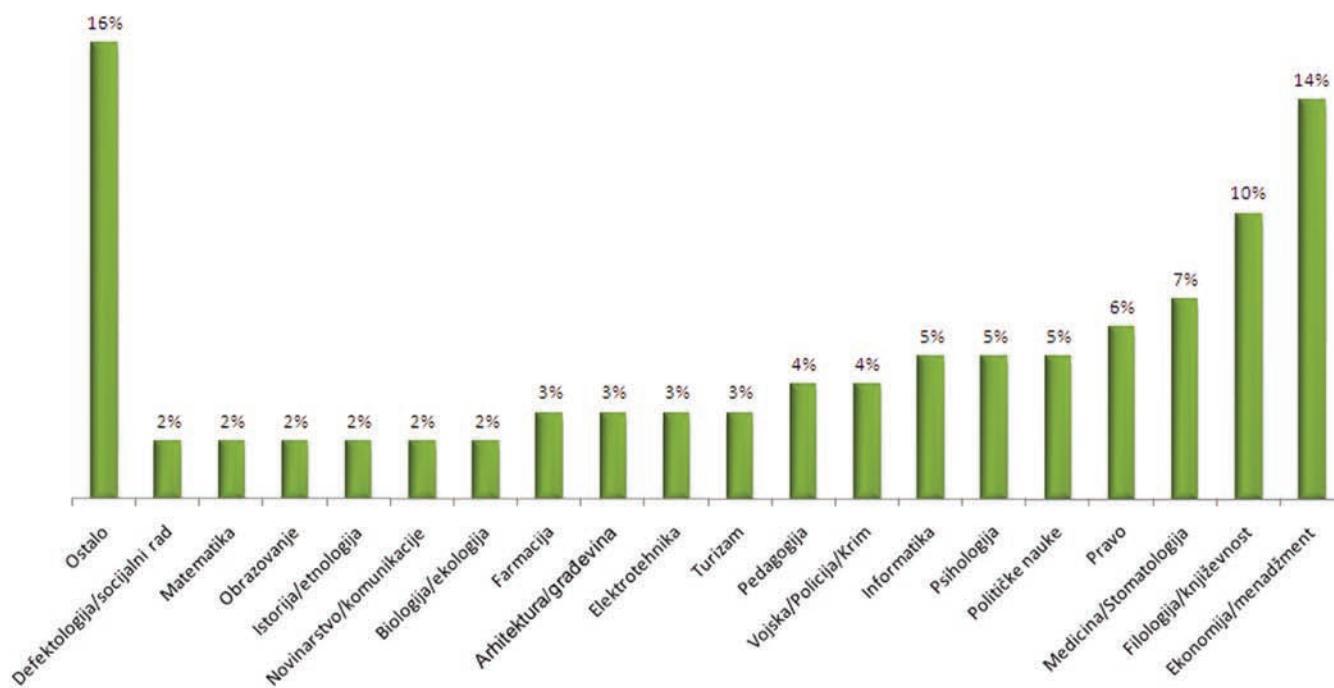
Oblast studija

Da li si se odlučio/la šta bi studirao/la



Na osnovu rezultata istraživanja iz 2008., 2009. i sada 2010. potvrđeno je da velika većina maturanata već tokom aprila i maja zna šta bi želeli da studiraju. Samo 21% maturanata se u ovom periodu i dalje dvojme oko fakulteta i visokih škola, dok samo 3% i dalje nema nikakvu ideju šta bi voleli da studiraju. Broj maturanata koji nema ideju šta bi studirali je u padu u odnosu na rezultate istraživanja od prošle godine, čemu je svakako doprinelo i više informacija o mogućnostima visokog obrazovanja koji se mogu naći putem interneta.

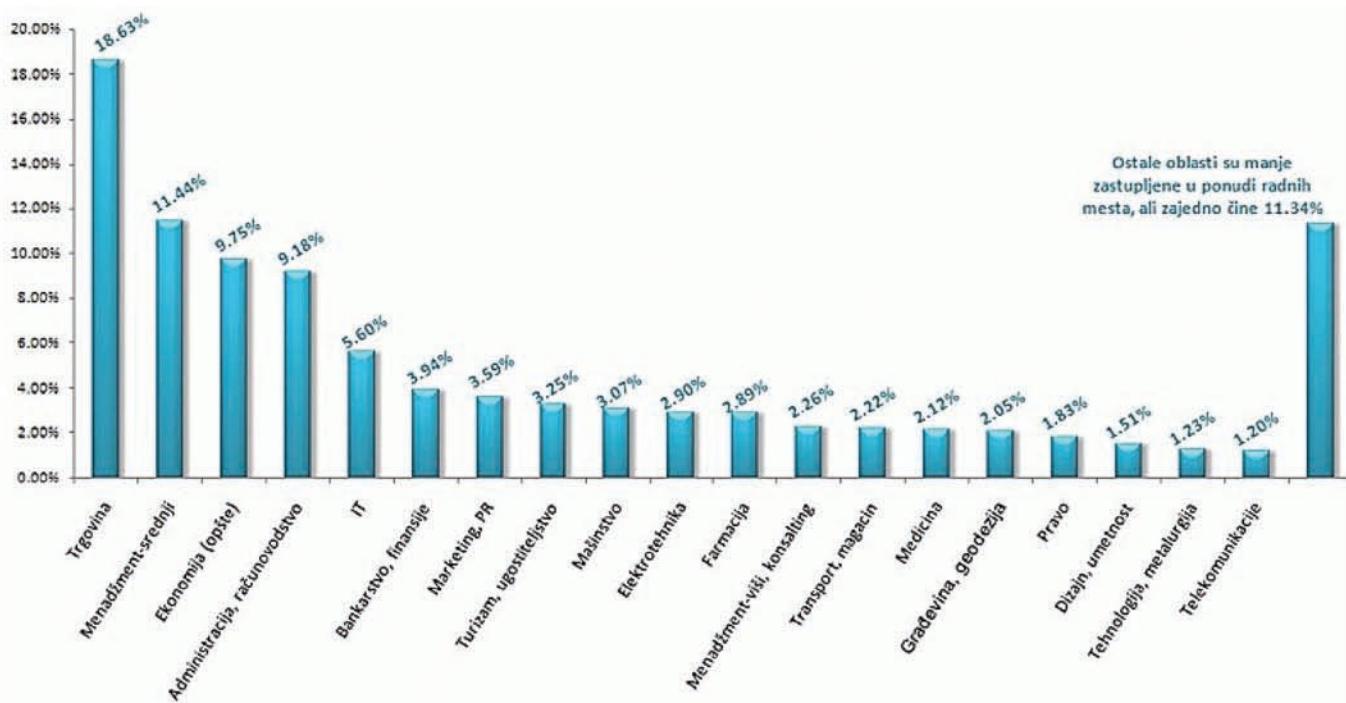
Da odlučio/la sam



Od ispitanika koji su se već odlučili koju oblast će studirati, njih 14% se odlučilo za ekonomiju / menadžment, dakle u proseku **svari sedmi maturant**.

10% se odlučilo za filologiju / književnost, a oko 7% za studije medicine / stomatologije. U popularnije oblasti i ove godine spadaju i pravo (oko 6%). Prošle godine je pravo bilo popularnije od medicine/stomatologije. Za preostale oblasti vlada približno jednak interesovanje kao i prošle godine.

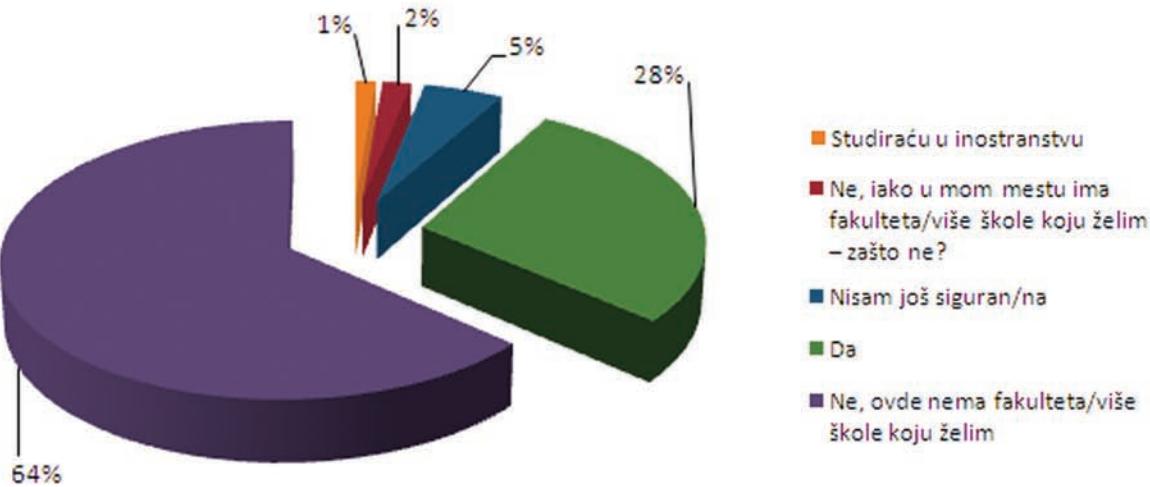
Veoma je zanimljivo uporebiti ove podatke sa struktukom najtraženijih kategorija i radnih pozicija na osnovu oglasa objavljenih na sajtu poslovi.infostud.com za 2009. godinu.



Najveće disonance se mogu primetiti u oblastima medicina/stomatologija i pravo. Dok je zainteresovanost za studije medicine zaista velika (7% anketiranih maturanata je reklo da planira studirati medicinu/stomatologiju) od ponuđenih radnih mesta je svega oko 2% iz ovih oblasti. Kada je reč o pravnim studijama i zapošljavanju u ovoj oblasti, dok 6% maturanata planira upisati pravo, ponuda radnih mesta u ovoj oblasti je manje od 2% od celokupne brojke u 2009 godini.

Gde studirati

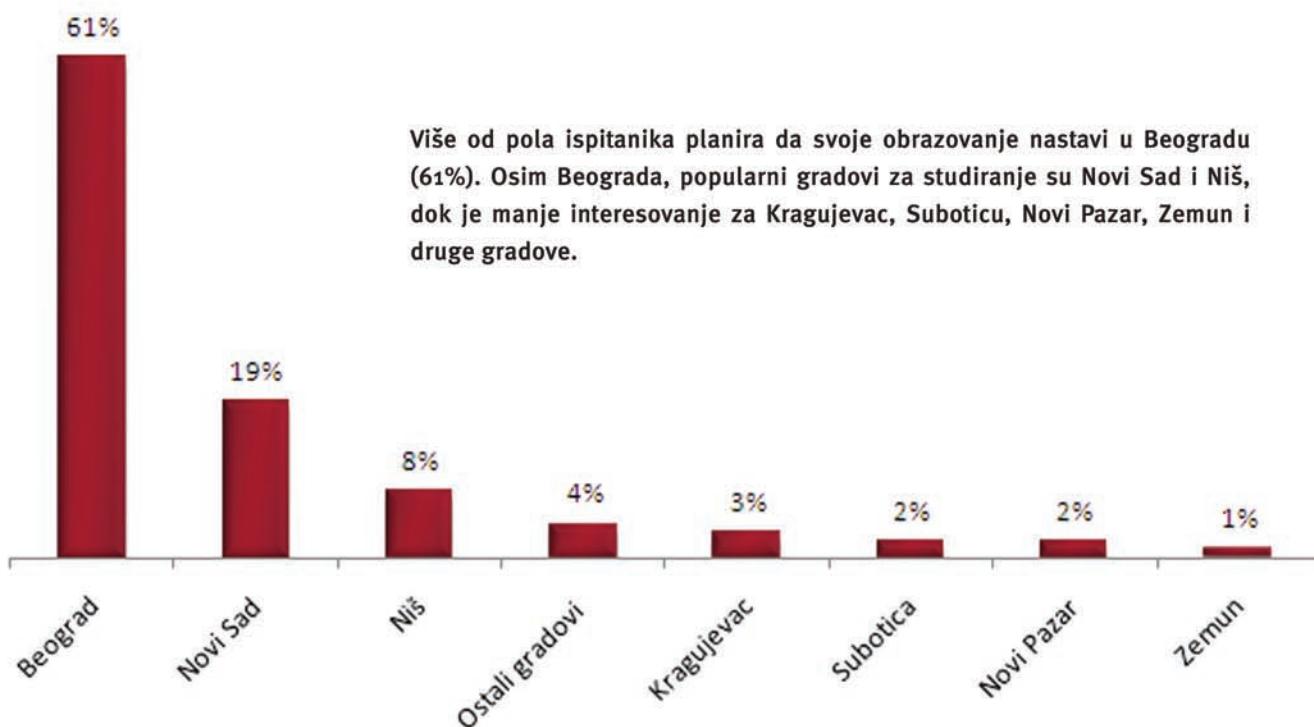
Da li planiraš da nastaviš studije u svom gradu?



Na pitanje o gradu u kom planiraju da studiraju, čak 64% maturanata je izjavilo da će menjati svoje mesto školovanja jer u njihovom gradu ne postoji adekvatan fakultet/visoka škola gde bi mogli studirati. Ovde treba imati u vidu da većina ispitanika dolazi iz gradova koji nisu univerzitetski ili iz manjih mesta u kojima nema fakulteta.

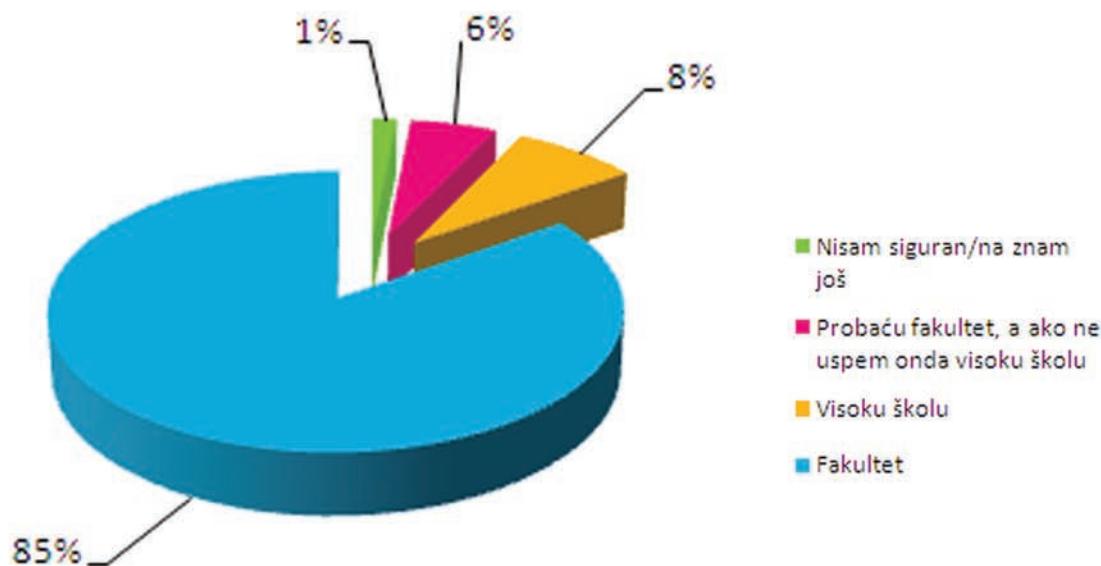
U svome gradu studije će upisati skoro svaki treći ispitanik, a 5% ispitanika se i dalje nije odlučilo gde će studirati. Kao i prošle godine, samo je 1% ispitanika je dalo odgovor da će studije upisati u inostranstvu, a 2% anketiranih je izjavilo da će promeniti grad iako u njihovom gradu postoji fakultet / visoka škola iz oblasti koju bi želeli da studiraju.

Mesto studiranja



Izbor: fakultet ili visoka škola?

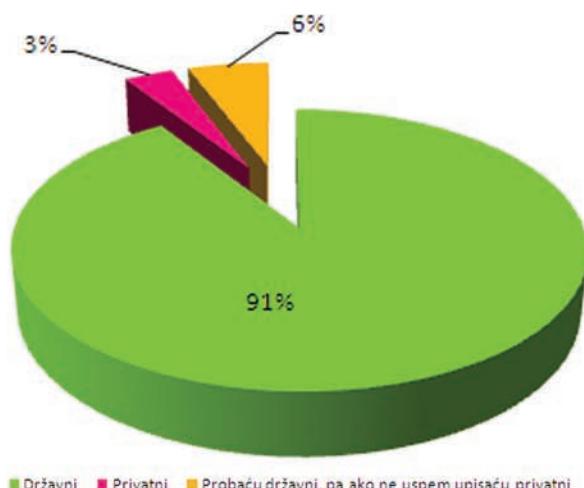
Da li planiraš da upišeš fakultete ili višu školu?



I po ovom pitanju, ispitanici imaju jasno formiran stav. Većina učesnika ankete, njih čak 85% planira da upiše fakultet. Za strukovne studije se odlučilo 8%, dok je onih koji će pokušati da upiše fakultet, ali će upisati visoku školu ako ne uspe u toj nameri tek 6%.

Privatni ili državni

Da li planiraš da upišeš privatni ili državni fakultet/visoku školu?



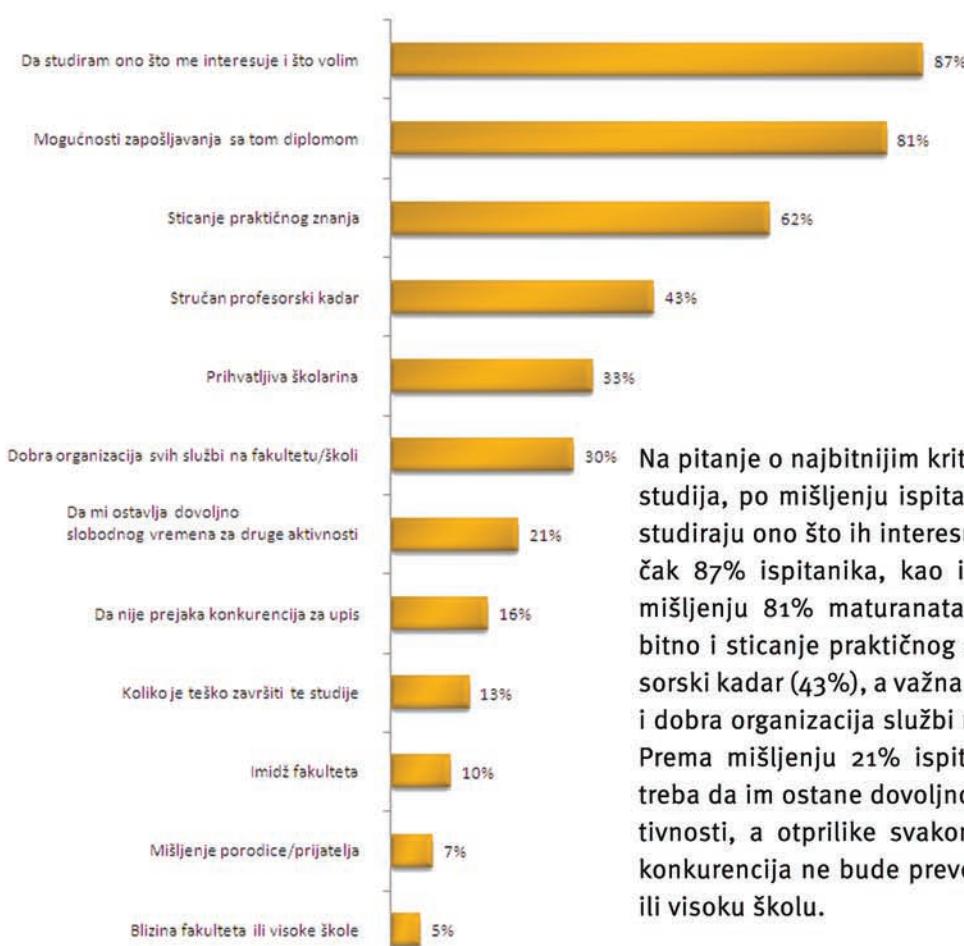
Apsolutna većina - 91% učesnika ankete se odlučilo da upiše državni fakultet / visoku školu. Interesantno je istaći da se prepolovio broj onih maturanata koji se odlučuju za privatne fakultete i ove godine je to 3%, a duplirao se broj onih koji će pokušati da upiše državni ali će upisati privatni ako ne uspeju na državnom i sada je 6%.

Anketirani kao argument za studiranje na državnom fakultetu navode mogućnost dobijanja državne stipendije (budžetski studenti), mesta u studentskom domu, korišćenje menze. Takođe, često se pojavljuje formulacija „imam više poverenja u državnu instituciju/fakultet/visoku školu“.

Maturanti koji su se odlučili za privatne fakultete / visoke škole kao glavne argumente navode lakši proces upisa, zagarantovano zaposlenje, veću posvećenost studentima od strane profesora i što je „lakši“.

Kvalitet studija

Šta ti je najbitnije pri izboru fakulteta i visoke škole?



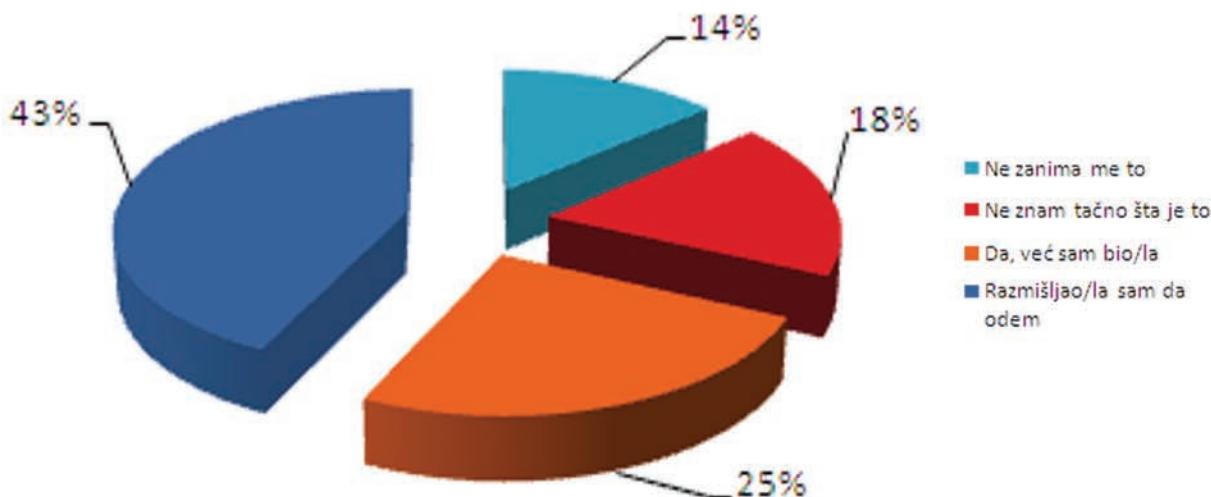
Na pitanje o najbitnijim kriterijumima koji presuđuju o izboru studija, po mišljenju ispitanika i ove godine je najbitnije da studiraju ono što ih interesuje i ono što vole – kako je istaklo čak 87% ispitanika, kao i mogućnosti zapošljavanja – po mišljenju 81% maturanata. Budućim studentima je veoma bitno i sticanje praktičnog znanja (62%) kao i stručan profesorski kadar (43%), a važna im je i prihvatljiva školarina (33%) i dobra organizacija službi na fakultetu / visokoj školi (30%). Prema mišljenju 21% ispitanika, uz obaveze na studijama treba da im ostane dovoljno slobodnog vremena za druge aktivnosti, a otprilike svakom šestom maturantu je bitno da konkurenčija ne bude prevelika kod upisa na željeni fakultet ili visoku školu.

Najmanje važni kriterijumi ove godine su percepirani stepen težine završetka studija, imidž fakulteta / visoke škole, mišljenje porodice i blizina fakulteta.

Prilikom odgovaranja na ovo pitanje, ispitanici su mogli da označe više odgovora koji su za njih adekvatni.

Profesionalna orijentacija

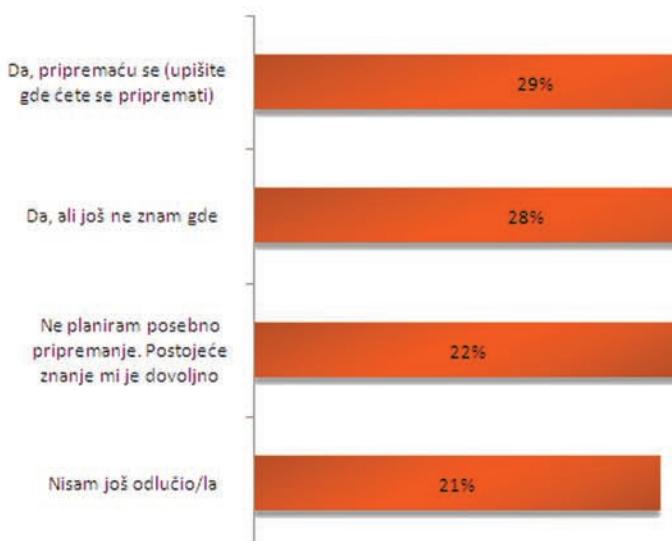
Da li si razmišljao/la o odlasku na profesionalnu orijentaciju?



Na pitanje o profesionalnoj orientaciji, četvrtina anketiranih (25%) je odgovorilo je već bila na profesionalnoj orientaciji, 43% ispitanika je dalo odgovor da su razmišljali da odu, 14% maturanata uopšte ne zanima profesionalna orientacija. 28% ispitanih je izjavilo da ne znaju tačno šta je to.

Priprema za prijemni

Da li planirate da idete na organizovanu pripremu za prijemne i gde će to biti?



Ove godine 22% ispitanika uopšte ne planira posebnu pripremu za predstojeći prijemni ispit jer smatra da im je postojeće znanje dovoljno da upišu studije. Ovaj broj je isti kao prošle godine.

Najveći deo ispitanika, njih 57% planira da se priprema. Od tog broja, oko polovine zna gde će to učiniti, dok druga polovina još ne.

22% ne planira ići na pripreme.

Od onih koji znaju gde će se pripremati najveći broj će se spremati na organizovanim pripremama na fakultetu, u srednjoj školi kao i kod privatnih profesora.

4. Rezime

Prema rezultatima ankete sprovedene među maturantima putem sajta prijemni.infostud.com, osnovna motivacija za studiranje maturantima je želja da steknu više znanja iz oblasti koje ih interesuju (78% njih je navelo ovaj razlog), kao i razmišljanje da će sa fakultetskom diplomom lakše naći posao (60%). Na trećem mestu sa 28% je očekivanje da će kao akademski građani imati više šansi u inostranstvu. Razlozi koji nemaju mnogo veze sa sticanjem znanja, kvalifikacija i njihovom upotrebo se ipak ređe navode (porodica očekuje da studiram – 11%, izbegavanje vojske – 1%), međutim zanimljivo je da otprilike svaki deseti maturant želi da studira zato da ne bi morao da se zaposli ili što ne zna šta bi drugo radio.

Među budućim studentima najviše vlada interesovanje za državne fakultete i to za studije u oblasti ekonomije i menadžmenta (14%), a zatim slede filologija i književnost (10%), medicina/stomatologije (7%) i pravo (6%). U popularnije oblasti spadaju i političke nauke, psihologija, studije informatike i elektrotehnike. Za preostale oblasti vlada približno jednako interesovanje kao i prošlih godina. Broj maturanata koji nema ideju šta bi studirali je u i dalje u padu u odnosu na rezultate istraživanja od prošlih godina, čemu je svakako doprinelo i više informacija o mogućnostima visokog obrazovanja koji se mogu naći putem interneta.

Ovi rezultati su u skladu sa podacima sa najposećenijeg sajta za zapošljavanje, poslovi.infostud.com, prema kome se oko polovine ponuđenih radnih mesta odnosi na oblasti opšte ekonomije, trgovine i marketinga, menadžmenta, konsultinga i administracije (<http://poslovi.infostud.com/info/trazena-zanimanja/>). Izgleda da su maturanti solidno procenili koji su traženi profili na tržištu rada, mada je u oblastima kao što je medicina / stomatologija ili pravo ipak vidljiva disproporcija između profila koji maturanti žele da studiraju i potražnje za tim profilima na tržištu rada.

U izboru konkretnog fakulteta, odnosno visoke škole, maturanti pokazuju visoki osećaj za praktičnost i razmišljanje o svojoj budućnosti nakon studija. Na prvom mestu razloga za izbor fakulteta / visoke škole je ipak želja da studiraju ono što vole (87%) ali nju odmah prate procena mogućnosti zaposlenja sa diplomom odabranog fakulteta / škole (81%), kao i sticanje znanja koje će moći da upotrebe u praksi (62%). Među razlozima koji se često navode su i stručan profesorski kadar, prihvatljiva školarina i dobra organizacija visokoškolske ustanove.

Međutim, u objašnjenjima zašto se absolutna većina maturanata odlučuje za državne obrazovne institucije (čak 91%) raste značaj finansijskih faktora - državni fakulteti su jeftiniji i postoji mogućnost studiranja na budžetu, stanovanja u studentskom domu, hrana u menzi. Sledeći razlog je priznatost studija i kvalitet nastave kao i stepen poverenja. Maturanti koji će studirati na privatnim fakultetima, međutim, kao glavne agrumente za tu odluku navode lakši upis, garantovano zaposlenje, mogućnosti za rad u inostranstvu i veću posvećenost studentima od strane profesora.

Generalno, oko dva meseca pred početak prijavljivanja za prijemne ispite, većina maturanata je donela jasnu odluku o tome šta će studirati, kao i gde će studirati. Svaki peti se još dvoumi, a svega 3% još nema ideju šta će studirati.

Zanimljivo je da je svest o značaju profesionalne orientacije u odnosu na prošlu godinu malčice opala, dok je prošle godine 14% anketiranih izjavilo da ne znaju šta je profesionalna orientacija, ove godinene je to reklo njih 18%.

A da bi upisali željeni fakultet ili visoku školu, većina maturanata koji posećuju sajt prijemni.infostud.com je svesna da treba i da se dodatno potrudi, te je 78% njih bilo ili će ići na pripremu za prijemni ispit, dok 22% maturanata tvrdi da im je postojeće znanje dovoljno za prolaz na prijemnom.

Očekivano, najveća gužva na prijemnim ispitima biće u većim gradovima i većim univerzitetskim centrima (Beograd, Novi Sad, Niš). Mali je broj onih koji hoće da odu iz svog mesta iako u njemu postoji fakultet ili visoka škola koju žele da upišu (svaki stoti), to bi učinili iz želje da žive u Beogradu i da se osamostale.